

Επαναληπτικό διαγώνισμα στη Φυσική.

Τάξη: Β Λυκείου

Υλη: 1^ο κεφάλαιο γενικής παιδείας

ΘΕΜΑΤΑ

Όνοματεπώνυμο .....

ΘΕΜΑ Α (Μονάδες 2x13)

Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα χαρακτηρίζοντας τις προτάσεις που ακολουθούν ως Σ ή Λ

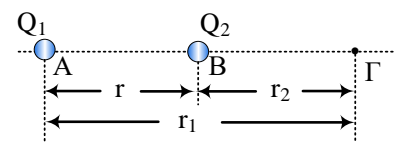
α.	β.	γ.	δ.	ε.	στ.	ζ.	η.	θ.	ι.	ια.	ιβ.	ιγ.

- α. Η σταθερά k ονομάζεται ηλεκτρική σταθερά και εξαρτάται από το σύστημα μονάδων και το μέσο στο οποίο βρίσκονται τα ηλεκτρικά φορτία.
- β. Ηλεκτρικό πεδίο ονομάζουμε το χώρο μέσα στον οποίο όταν βρεθεί ηλεκτρικό φορτίο δέχεται μαγνητική δύναμη.
- γ. Ηλεκτροστατικό πεδίο Coulomb ονομάζουμε το πεδίο που δημιουργείται από ένα ακίνητο σημειακό φορτίο Q .
- δ. Η ένταση του πεδίου να είναι κάθετη σε κάθε σημείο των δυναμικών γραμμών.
- ε. Η ένταση του ηλεκτρικού πεδίου έχει μεγαλύτερο μέτρο στις περιοχές του χώρου, όπου οι δυναμικές γραμμές είναι πιο πυκνές.
- στ. Κάθε ηλεκτρικό πεδίο όπου οι δυναμικές γραμμές του είναι παράλληλες είναι ομογενές.
- ζ. Η ηλεκτρική δυναμική ενέργεια μπορεί να πάρει μόνο θετικές τιμές ενώ το ηλεκτρικό δυναμικό μπορεί να πάρει είτε θετικές είτε αρνητικές τιμές.
- η. Το δυναμικό είναι μονόμετρο μέγεθος με μονάδα μέτρησης το 1 V/m .
- θ. Η χωρητικότητα C ενός πυκνωτή εξαρτάται από το σχήμα, τις διαστάσεις και την απόσταση των οπλισμών του, καθώς και από το μονωτή (διηλεκτρικό) που παρεμβάλλεται μεταξύ των οπλισμών του.
- ι. Η σχετική διηλεκτρική σταθερά ϵ του μονωτικού υλικού (που τοποθετούμε μεταξύ των οπλισμών πυκνωτή) που είναι καθαρός αριθμός.
- ια. Η χωρητικότητα C ενός πυκνωτή είναι ανάλογη με το ηλεκτρικό φορτίο Q του πυκνωτή και αντιστρόφως ανάλογη της τάσης V .
- ιβ. Το άθροισμα των φορτίων των δύο οπλισμών το πυκνωτή λέγεται φορτίο του πυκνωτή.
- ιγ. Η ηλεκτρική ενέργεια που αποθηκεύεται σε έναν πυκνωτή χωρητικότητας C , είναι ανάλογη του τετραγώνου της τάσης που αυτός είναι φορτισμένος.

ΘΕΜΑ Β (Μονάδες 12, 6, 6)

Στις παρακάτω ερωτήσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

B1. Α. Δύο σημειακά φορτία $Q_1 > 0$ και Q_2 βρίσκονται στα σημεία Α και Β της ευθείας $x'x$, αντίστοιχα. Η απόσταση (ΑΒ) είναι r και σε ένα σημείο Γ δεξιά του Β και σε απόσταση από αυτό $r_2 = r$, η ένταση του πεδίου που δημιουργούν τα Q_1, Q_2 είναι μηδέν. Η σχέση που συνδέει τα φορτία Q_1 και Q_2 , είναι:

- α. $Q_1 = 4Q_2$
- β. $Q_1 = -4Q_2$
- γ. $Q_1 = 2|Q_2|$

B. Αν το Q_1 μειωθεί στο μισό, τότε η (νέα) απόσταση (ΒΓ) = d_2 θα γίνει ίση με:

- α. $d_2 = \frac{r}{2}$
- β. $d_2 = 2r$
- γ. $d_2 = 2,5r$

Δίνεται $\sqrt{2} = 1,4$.

B2. Σφαίρα Α με φορτίο $Q_1 = 4Q$, βρίσκεται στο σημείο Α και αλληλεπιδρά με δύναμη Coulomb μέτρου F , με άλλο σφαίρα Β φορτίου $Q_2 = Q$ που βρίσκεται στο σημείο Β και σε απόσταση r από το Α. Παίρνουμε τη σφαίρα φορτίου Q_1 από το σημείο Α και τη φέρουμε σε επαφή με όμοια αφόρτιστη σφαίρα Γ. Αφού τελειώσει η μεταφορά ηλεκτρονίων

Διαγώνισμα στο 1 Κεφάλαιο φυσικής γενικής παιδείας 2022

μεταξύ της σφαίρας A με τη Γ, φέρουμε τη σφαίρα σε επαφή με μία άλλη όμοια αφόρτιστη σφαίρα Δ και μόλις τελειώσει η μετακίνηση ηλεκτρονίων, επανατοποθετούμε τη σφαίρα A στην αρχική της θέση. Η δύναμη αλληλεπίδρασης μεταξύ της σφαίρας A και B έχει μέτρο F' :

$$\alpha. F' = \frac{F}{4}$$

$$\beta. F' = \frac{F}{2}$$

$$\gamma. F' = \frac{F}{8}$$

B3. Πυκνωτής φορτισμένος με φορτίο Q, αποτελείται από επίπεδους οπλισμούς εμβαδού S. Ανάμεσα στους οπλισμούς δημιουργείται ομογενές ηλεκτρικό πεδίο έντασης μέτρου E. Η διηλεκτρική σταθερά του κενού είναι ϵ_0 . Το φορτίο του πυκνωτή συνδέεται με την ένταση με τη σχέση:

$$\alpha. Q = \frac{\epsilon_0 S}{E}$$

$$\beta. Q = \frac{\epsilon_0}{SE}$$

$$\gamma. Q = \epsilon_0 SE$$

ΘΕΜΑ Γ (Μονάδες 8, 6, 6, 5)

- Ακλόνητο σημειακό φορτίο πηγή $Q_1 = 6 \mu\text{C}$, δημιουργεί ηλεκτρικό πεδίο.

α. Να προσδιορίσετε την ένταση του ηλεκτρικού πεδίου (μέτρο και κατεύθυνση) καθώς και το δυναμικό του, στο σημείο Γ που απέχει $r_1 = 3 \text{ cm}$ από το ηλεκτρικό φορτίο πηγή.

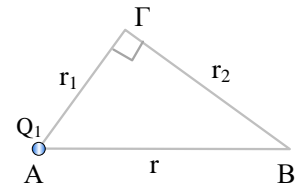
- Στη συνέχεια τοποθετείται στο σημείο B που απέχει $r = 5 \text{ cm}$ από το φορτίο Q_1 , ένα δεύτερο σημειακό ηλεκτρικό φορτίο $Q_2 = -5 \mu\text{C}$. Το τρίγωνο που σχηματίζουν τα σημεία A, B, Γ είναι ορθογώνιο στο Γ. Να υπολογίσετε:

β. την ηλεκτρική δύναμη αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο φορτίων (μέτρο και κατεύθυνση),

γ. το δυναμικό του ηλεκτρικού πεδίου στο σημείο Γ,

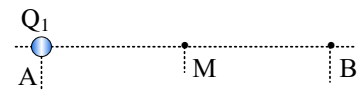
δ. το έργο της δύναμης του ηλεκτρικού πεδίου για να μεταφερθεί δοκιμαστικό φορτίο $q = 1 \mu\text{C}$ από το Γ στο άπειρο.

Δίνεται η ηλεκτρική σταθερά $k = 9 \cdot 10^9 \text{ N}\cdot\text{m}^2/\text{C}^2$.

ΘΕΜΑ Δ (Μονάδες 8, 8, 5, 4)

Ακίνητο σημειακό ηλεκτρικό φορτίο Q_1 βρίσκεται στο σημείο A και δημιουργεί γύρω του ηλεκτροστατικό πεδίο. Σε σημείο M ((AM) = r_1) του πεδίου αυτού, το μέτρο της έντασης είναι $E_{1M} = 2 \cdot 10^7 \text{ N/C}$ και η τιμή του δυναμικού είναι $V_{1M} = -6 \cdot 10^5 \text{ V}$.

α. Να υπολογίσετε το φορτίο Q_1 και κατόπιν να σχεδιάσετε το διάνυσμα της έντασης του ηλεκτροστατικού πεδίου στο σημείο M.

- Φέρουμε στο σημείο B, σημειακό ηλεκτρικό φορτίο Q_2 (M το μέσο της AB, (MB) = r_2) με αποτέλεσμα το δυναμικό στο μέσο M να μηδενιστεί.

β. Να υπολογίσετε το φορτίο Q_2 και να βρείτε την συνολική ένταση (η κατεύθυνση να φαίνεται στις απαντήσεις σας όχι πάνω στα θέματα) στο σημείο M.

- Σε κάποιο σημείο του χώρου (όπου υπάρχει το ηλεκτρικό πεδίο εξαιτίας των Q_1, Q_2) ένα σημειακό δοκιμαστικό φορτίο q έχει δυναμική ενέργεια $U_K = -2 \cdot 10^{-5} \text{ J}$,

γ. Να υπολογίσετε το απαιτούμενο έργο κατά τη μετακίνηση του φορτίου q από το σημείο K στο M.

Δίνεται η ηλεκτρική σταθερά, $k = 9 \cdot 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$

δ. Το σημείο K θα μπορούσε να είναι σημείο της μεσοκαθέτου του ευθύγραμμου τμήματος AB; Εξηγήστε. (δεν χρειάζονται πράξεις).

Δίνεται η ηλεκτρική σταθερά $k = 9 \cdot 10^9 \text{ N}\cdot\text{m}^2/\text{C}^2$.